

המרכז למדיניות הגירה ישראלית
ISRAELI IMMIGRATION POLICY CENTER

נשים בשירות לאומי באריתריאה

המרכז למדיניות הגירה ישראלית

נובמבר 2020

המרכז למדיניות הגירה ישראלית (איתן- מדיניות הגירה ישראלית ע"ר) הוא ארגון לא ממשלתי שהוקם בשנת 2012 במטרה לקדם מדיניות הגירה שתשרת את האינטרסים האסטרטגיים של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. המרכז מקדם מחקר, חקיקה ולובינג, פעילות משפטית והסברה בארץ ובחו"ל בסוגיות הקשורות להגירה והסתננות לא חוקית לישראל. המרכז משמש גם כמוקד מידע, סיוע וייעוץ לתושבי שכונות שהושפעו לרעה מהסתננות לישראל, בדגש על דרום תל אביב.

מחקר וכתבייה: עו"ד יונתן יעקובוביץ'

מחקר: עו"ד ד"ר יונה שרקי

לפרטים נוספים: contact.eitan@gmail.com

תמונת שער: ¹Temesgen Woldezion

---

¹ <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16905550>

תוכן עניינים

עמ' 3	מבוא
עמ' 4	העמדה המקלה: ממשלות אירופאיות
עמ' 4	משרד הפנים הבריטי
עמ' 8	הדוח הנורבגי
עמ' 10	סוכנות האירופית למקלט
עמ' 12	מחלקת המדינה של ארה"ב
עמ' 13	משרד החוץ של הולנד
עמ' 14	העמדה המחמירה: ארגוני זכויות אדם
עמ' 14	אמנסטי אינטרנשיונל
עמ' 15	משמר זכויות האדם
עמ' 15	נציבות האו"ם לפליטים
עמ' 16	ד"ר בחיני בעבור משרד ההגירה של שוויץ
עמ' 19	משרד מועצת זכויות האדם של האו"ם
עמ' 20	סיכום

מבוא

על פי [נתוני רשות האוכלוסין וההגירה](#), בישראל חיים כיום כ-32,000 מסתננים², שאליהם מתווספים למעלה-8,000 ילדים שנולדו בישראל.³ רובם המוחלט של המסתננים בישראל הם אזרחי אריתריאה (72%), ומיעוטם אזרחי סודן (20%). מתוך כלל אוכלוסיית המסתננים כ-7,000 הן נשים, מתוכן 3,340 רשומות כאימהות.⁴ אוכלוסייה זו של נשים וילדים המונה כ-15,000 נפש, מוחרגת באופן קבוע מכל חוק או הסדר שמדינת ישראל מבקשת ליישם - בכל אחת מהגרסאות של החוק למניעת הסתננות נשים היו פטורות משהייה במתקן סהרונים או חולות, נשים וילדים מוגנים מהרחקה במתווה ההרחקה למדינה שלישית שהיה עתיד לצאת לפועל בתחילת 2018 (ובוטל), וכלל אוכלוסיית הנשים הוחרגו מחוק הפיקדון והן פטורות מהפקדה.

על רקע ההקלות והפטורים שזכות להם נשים מסתננות בישראל, ראוי לבחון את הרקע ממנו הגיעו הנשים האריתראיות (המהוות רוב מוחלט בקרב המסתננות), את נסיבות שהותן בישראל, את הידע הקיים לגבי מידת חובת השירות הלאומי לנשים באריתריאה והאופן בו מתקבלות אזרחות אריתריאה השבות למולדתן. במסמך זה נציג מגוון מקורות מתוך דוחות מחקר ואחרים שפורסמו על ידי ממשלות אירופאיות ועל ידי "ארגוני זכויות אדם", הנוגעים לשירות לאומי צבאי ואזרחי של נשים באריתריאה.

כפי שניתן ללמוד מהציטוטים המובאים בהמשך, כל המקורות שיש בידינו כיום מצביעים על כך שנשים נשואות, נשים בהיריון ואימהות, פטורות משירות צבאי באריתריאה. כך קובעים הן דוחות של ממשלות אירופאיות המעידים על כך שמצב זכויות האדם באריתריאה נמצא במגמת

² נתוני זרים בישראל, רשות האוכלוסין וההגירה.

https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/foreign_workers_stats/he/%D7%A0%D7%AA%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%96%D7%A8%D7%99%D7%9D%D7%91%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C%D7%A8%D7%91%D7%A2%D7%95%D7%9F%201%202020.pdf

³ בג"ץ 2293-17 צגיי גרסגהר ואח' נ' הכנסת ואח', בקשה להצטרף כידיות בית המשפט, סעיף 30 בנימוקי הבקשה. <https://www.acri.org.il/he/wp-content/uploads/2017/07/bagatz2293-17-asylum-seekers-wages-organizations-0717.pdf>

⁴ לפי הערכות של ארגון אסף, מרץ 2016

<http://assaf.org.il/he/sites/default/files/%D7%A0%D7%99%D7%99%D7%A8%20%D7%A2%D7%9E%D7%93%D7%94%20%D7%A0%D7%A9%D7%99%D7%9D%20%D7%9E%D7%91%D7%A7%D7%A9%D7%95%D7%AA%20%D7%9E%D7%A7%D7%9C%D7%98%20%D7%91%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C%20%D7%9E%D7%A8%D7%A5%202016.pdf>

שיפור משמעותית, והן ארגוני זכויות אדם למיניהם. חלק גדול מהמקורות מצביעים גם על כך שכל הנשים שחוצות את גיל הסף, הנע בין 25 ל-30, פטורות משירות צבאי.

העמדה המקלה: ממשלות אירופיות.

2016

דוח משלחת משרד הפנים הבריטי - "אריתריאה: יציאה בלתי חוקית מהמדינה ושירות לאומי".

Report of a Home Office Fact-Finding Mission/ Eritrea: illegal exit and national service.⁵

דוח זה נכתב מטעם משרד הפנים הבריטי במימון הקרן למקלט והגירה של האיחוד האירופי. בפברואר 2016 משלחת מחקר בריטית שהתה באריתריאה למשך כשבועיים במטרה לחקור לעומק את המצב במדינה. המשלחת ביקרה במספר ערים ברחבי המדינה וביצעה ראיונות עם דיפלומטים, עובדים בארגוני סיוע, אנשי ממשל ואנשי עסקים אריתראים בעלי אזרחות כפולה העובדים בעבור חברות זרות בתוך המדינה. המשלחת הבריטית ראינה לראשונה צעירים מקומיים, אומנים, אנשי עסקים ואף מהגרים אריתראים שחזרו למדינה לאחר שעזבו ללא אשרה, לרבות 30 מסתננים שחזרו באופן עצמאי מישראל. המקורות אשר שוחחו עם המשלחת נשאלו בין היתר לגבי מצבן של נשים בשרות הלאומי.

- נציגת ארגון נשים אריתראי העידה כי נשים נשואות פטורות משירות לאומי אזרחי או צבאי, והוסיפה כי הארגון אליו היא משתייכת מעודד את הנשים הללו לעבוד כשכירות במוסדות ציבוריים ככלי להשגת עצמאות כלכלית.
- מקורות דיפלומטיים ששוחחו עם חברי המשלחת טענו כי לנשים קל יותר להשתחרר משירות לאומי באמצעות נישואין, לידה, דאגה להורים קשישים וכד'. כמן כן, העידו כי הרחובות מלאים בצעירים בגילאי גיוס שהשתחררו או קיבלו פטור משירות.

⁵ Home Office Fact Finding Mission (2016). *Eritrea: illegal exit and national service*. Available at: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/565637/Report-of-UK-FFM-to-Eritrea-7-20-February-2016.pdf

- צעיר אריתראי העיד כי השירות איננו בלתי קצוב וכי נשים יודעות שתקופת השירות שלהן תהיה 3 שנים לכל היותר.
- שגריר בריטניה באריתריאה דיווח כי נשים נשואות או בעלות ילדים משוחררות בדרך כלל לאחר שירות של 18 חודשים, וכי מאז 2005 ישנן עדויות כי גיל השחרור הרשמי של נשים הוא 25.
- ד"ר סייף ברכה, מנהל חברת כרייה גדולה באריתריאה, מעיד כי מדיניות השירות של נשים אריתראיות התרככה והן משתחררות ביתר קלות.

להלן ציטוטים מתוך שיחות אלה:

ריאיון עם נציגת ארגון הנשים האריתראי NUEW:

"We have spoken to lots of people who say women can be exempted from national service due to marriage, children?"

*"Yes. If they get married. If they get children, how can they stay in national service? They can work for their children. But we encourage them to work in the public institution as civil employee. This protects them from being economically dependent."*⁶

מקור דיפלומטי חסוי E:

*"Diplomatic source E noted: 'Women find it easier to get out of national service. Marriage. Having children. Looking after elderly relatives. Men tougher, but if you look in downtown Asmara right now, there are loads of people of eligible national service age who are just going about their business, sitting around drinking a beer, having a coffee, watching a football game'."*⁷

⁶ Idib, p.78

⁷ Idib, p.79

"It's easier for women. Women who get married may be released from national service".⁸

אחד המרואיינים מקבוצת הצעירים:

"A number of young people interviewed by the FFM team noted:

"The FFM Team explained that our issue is still that national service is open-ended."

"It is not open-ended. We are demobilized. People at the British Embassy are demobilized. Lots of people are demobilized. Women in national service know when they will finish. They know they won't have to do more than three years. That is at the most".

"Why?"

"After 18 months, my wife got demobilized. Since 2004, after the big 100,000 demobilization, there have been large numbers of people demobilized. People are demobilized as-and-when. Some people do more than 18 months, sure. People have to do it for a prolonged period. But it's not open-ended. If you go to the Ministry of Defense, there are thousands of people sorting out their demobilization every day".⁹

---

⁸ Idib, p.171

⁹ Idib, p.80

שגריר בריטניה באריתריאה מדווח:

"Women who marry or give birth are also normally demobilized after completion of eighteen months service".¹⁰

"Do you know whether women who get pregnant during their national service have to go back and complete this?"

"I don't know of any specific examples. The ones I am aware of and the people I have spoken to say that they don't have to"¹¹.

"Some provisions have changed over time. By the early 2000s, all women could apply successfully to be demobilized at the age of 30. Recent rumor reports that since summer 2015 it has been lowered to 25, though this has not been published".¹²

ד"ר סייף ברהה, מנהל חברת "אנדיאם מחקר בע"מ":

Dr Seife Berhe, Director of Andiamo Exploration Ltd:

"They are not strict on women – used to be, but not now. The policy changed. They tend to get demobilized".¹³

---

¹⁰ Idib, p.73

¹¹ Idib, p.87

¹² Idib, p.258

¹³ Idib, p.89

הדוח הנורבגי - "אריתריאה: שירות לאומי".

Landinfo – "Eritrea: National Service".¹⁴

דוח זה חובר על ידי "לנדאינפו" - גוף עצמאי המספק מחקרים על מדינות מוצא בעבור רשויות ההגירה של נורבגיה, והתפרסם במאי 2016. הדוח מתבסס על חמש משלחות מחקר רשמיות שחקרו בתוך אריתריאה, כשהאחרונה שבהן ביקרה באריתריאה בחודשים ינואר-פברואר 2016.

הדוח מצביע על מספר מקורות המעידים על כך שנשים נשואות, בהיריון או בעלות ילדים (או קשרים בממסד) מקבלות לרוב פטור או משתחררות משירות לאומי, ושम्मילא קיימת הגבלת גיל לשירות נשים: בין 25 ל-27. שינויים אלה, על פי אותם מקורות, הם לא תוצאה של שינוי בחוק האריתראי אלא תוצאה של שיקולים פרגמטיים. כמו כן, על פי הדוח גם נשים המציגות מסמכים המעידים על עבודה או הצעת עבודה ו\או לימודים, פטורות משירות.

להלן ציטוטים מתוך הדוח:

Women:

"Several sources within and outside Eritrea have in recent years claimed that more and more women are being either exempted or demobilized from national service if they can document marriage, pregnancy or care for children, or if they have contacts in the government apparatus.

Although the law does not distinguish between service time for women and men, the sources claim that the authorities have a more relaxed attitude to women's service, and it is thought that there is an "age limit" of between 25 and 27 years for women. Representatives of the Eritrean authorities went far in confirming to Landinfo in January/February 2016 that married women and mothers to a large extent are exempted from service (interviews in Asmara on 29 January 2016; 5 February 2016). Exemption is not a consequence of formal

¹⁴ Landinfo (May 2016). *Eritrea: National Service*. Available at: http://www.landinfo.no/asset/3382/1/3382_1.pdf

changes to regulations, but rather of practical and pragmatic considerations. The reason for the "age limit" is that the authorities realize that the majority of the country's women get married and have children when they are in their mid-twenties and are thus not eligible for the service. This practice may have led to temporary increases in early marriage. Parents take their daughters out of school at 15 so that they can get married and thus avoid the service.

At the same time women, like others who do not perform national service, lose many privileges, such as the ability to get land assigned or get ration cards, exit visas or passports. It has also been argued that women are released from service if they can document a job offer or study position. Women are also given demobilization papers (Kibreab, interview in London, May 2010; Chyrum, interview in London, May 2010; leaders of Eritrean organization (1) and (2), interviews in Asmara, February 2011).

In regards the so-called giffas or arrests of persons for enlistment in the service, which occurred relatively frequently in the early 2000's, mothers who had not completed national service risked being taken if they could not demonstrate that they had children. If they could submit the required documentation on care responsibilities, they were usually released in a matter of weeks. Mothers who are exempt from service have generally not been recalled to service, but there may be exceptions, and Elsa Chyrum reported in 2010 that it was largely the military commanders who were responsible for such decisions (interview in London, May 2010).

Women with children could instead be allocated to different tasks in the local community, such as cleaning public buildings or performing various services for local commanders. According to a well-informed diplomatic source in Asmara, as of April 2013 there were clear signs of personnel shortages at all levels in the army, and women with children

were in some places ordered to serve (diplomatic source (1), email 2 April 2013). But none of the sources Landinfo has interviewed in Eritrea annually since the spring of 2014 discussed this.

Although it is difficult to get an insight into what happens in the country, a large-scale summoning of women with children for national service would probably have drawn attention, and the information would probably have reached the international community of Asmara".¹⁵

2016

הסוכנות האירופית למקלט – "שירות לאומי ויציאה לא חוקית מאריתריאה".

EASO: "Eritrea national service and illegal exit".¹⁶

EASO הוא גוף מחקר של האיחוד האירופי שמטרתו לקדם מדיניות מקלט אחידה במדינות האיחוד. דוח זה מתבסס ברובו על דוח של משרד ההגירה השווייצרי SEM, והוא מורכב מסקירת ממצאי משלחת שחקרה בתוך אריתריאה, מסקירת עמדת ממשלת אריתריאה, ומסקירה של עמדות ארגוני זכויות אדם שהתפרסמו בשנים 2015-16, וניתוח של הממצאים.

גם על פי ממצאים אלו נשים מוסלמיות כפריות, נשים נשואות ואימהות פטורות לרוב משירות. נשים אלה לא משרתות בפועל, אך הן גם לא מקבלות בדרך כלל מסמכי שחרור רשמיים.

¹⁵ Idib, p.18-19

¹⁶ European Asylum Support Office (November 2016). *Country of Origin Information Report - Eritrea National service and illegal exit*. Available at: https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/COI-%20Eritrea-Dec2016_LR.pdf

"Views of international observers in Asmara:

1. *Rural Muslim women, as well as pregnant women, married women and women with children, are also usually exempted from national service. However, since this practice is not covered legally, unlike people discharged from national service, they do not receive the papers (see Chapter 4.1.4 2015 and 2016 reports) that legalize their status outside the service.*¹⁷
2. *People are being discharged from the national service, particularly women. One interviewee put the usual length of service at between 5 and 10 years. However, longer periods of service are also possible. When discharging someone from national service, the Defense Department issues a discharge letter. An individual who has been discharged can, however, still be called up to undertake refresher courses".*¹⁸

2019

הסוכנות האירופית למקלט – "שירות לאומי, כניסה ויציאה מאריתריאה".

EASO: "Eritrea national service, exit, and return".¹⁹

דוח נוסף ועדכני יותר של ה- EASO, מספטמבר 2019, חזר על קביעות דומות:

¹⁷ Idib, p.23

¹⁸ Idib, p.41

¹⁹ European Asylum Support Office (September 2019). *Country of Origin Information Report - Eritrea National service, exit, and return*. Available at: https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Eritrea_National_service_exit_and_return.pdf

Exemptions:

1. *"Most commonly, women who are pregnant or have a child are exempt. Even an official statement by the Eritrean Ministry of Foreign affairs lists motherhood as a ground for exemption".²⁰*
2. *"Married women who are not mothers or pregnant are also often exempted from national service".²¹*
3. *"Further de facto exemptions, which are however applied inconsistently, include Muslim women from rural areas such as Gash-Barka or Southern Red Sea".²²*

2016

מחלקת המדינה של ארה"ב – דוח זכויות אדם 2016, אריתריאה.

US State Department - Eritrea 2016 Human Rights Report 2016.²³

על פי דוח זכויות האדם שמפרסמת מחלקת המדינה האמריקנית בכל שנה, מי שלרוב לא מקבלים ויזת יציאה מהמדינה הם גברים מתחת לגיל 54 ונשים ללא ילדים מתחת לגיל 30. מכאן שנשים בנות 30 ומעלה ואימהות לילדים יכולות לצאת מאריתריאה, כלומר - הן משוחררות מכל מחויבות לשרות לאומי.

מתוך הדוח:

"Categories of persons most commonly denied exit visas included men under age 54, regardless of whether they had completed the

²⁰ Idib, p.31-32

²¹ Idib

²² Idib

²³ United States Department of State (2016). *Country Reports on Human Rights Practices for 2016*. Available at: <https://www.state.gov/documents/organization/265464.pdf>

military portion of national service, and women younger than 30, unless they had children".²⁴

2017

משרד החוץ של הולנד: "דוח מדינת מוצא - אריתריאה".

Ministerie van Buitenlandse Zaken: Country of Origin - Information Report on Eritrea.²⁵

דוח של ממשלת הולנד שפורסם בפברואר 2017, מתבסס הן על דוחות מחקר קודמים והן על ביקור משלחת בתוך המדינה. על פי דוח זה, נשים נשואות או מאורסות, בהריון או אימהות ונשים מוסלמיות מהאזורים הכפריים פטורות בדרך כלל משירות צבאי, ומשרתות בשירות לאומי בתפקידים אזרחיים. כמו כן, נשים מגיל 27 ומעלה משוחררות משירות באופן רשמי.

מתוך הדוח:

"In practice, women who are married or engaged, have children or are pregnant, as well as Muslim women from rural areas are normally exempted from the military part of national

service. However, they are occasionally recruited during a raid or assigned to a civilian function. Recruits may marry during national service (except during the six-month military training) and apply for demobilization, although this is not always granted. Women who give birth during national service are usually demobilized, however. Women who have not received demobilization papers often work at home or in shops, although they run a slight risk of being recruited during a raid. Women over the age of 27 can regulate their status, i.e. get officially demobilized".²⁶

²⁴ Idib, p.13

²⁵ Dutch Ministry of Foreign Affairs (February 2017). *Country of Origin Information Report on Eritrea*. Available at: <https://www.government.nl/binaries/government/documents/reports/2017/02/06/country-of-origin-report-on-eritrea-february-2017/COI+Eritrea+2017.pdf>

²⁶ Idib. P.63

העמדה המחמירה: ארגוני זכויות אדם

2008

אמנסטי אינטרנשיונל: "חזרה כפויה\פחד מעינויים או יחס מזיק אחר".

Amnesty International: "Forcible return/Fear of torture or other ill-treatment".²⁷

הדוחות של "אמנסטי" הם מהמקורות המשמעותיים ביותר שנעשה בהם שימוש בקרב מבקרי מצב זכויות האדם באריתריאה, ורבים מניירות המדיניות בנושא זה מתבססים על מחקרים של אמנסטי. מקריאת דוחות אלה, אנו סוברים כי נפלו בהם לאורך השנים כשלים מתודולוגיים ועובדתיים חמורים שלא זה המקום לפרט אותם. יחד עם זאת, גם אם נאמץ דוח זה כלשונו, כבר בשנת 2008 כתבו ב"אמנסטי" כי **נשים בהיריון ואימהות שערקו והיגרו למדינה אחרת, ומאוחר יותר הוחזרו בכפייה לאריתריאה, נעצרו ושחררו לאחר שבועות בודדים**. משמעות הדבר היא שאפילו החזרה בכפייה של נשים שהיו מחויבות בגיוס, ערקו מהמדינה והוחזרו אליה שלא מרצונן, לא גררה ענישה מעבר למעצר לתקופה קצרה.

מתוך הדוח:

*"Up to 1,200 Eritrean asylum-seekers were forcibly returned to Eritrea between 12 and 19 June. Reports from Eritrea indicate that most of the men who were returned and some of the single women have been detained in military training camps in the remote and dry area of We'a. **The returned women with children and those who were pregnant are believed to have been released after some weeks in detention**".²⁸*

²⁷ Amnesty International (August 2008). Egypt: Further Information On Forcible Return/Fear Of Torture Or Other Ill-Treatment. Available at: <https://www.amnesty.org/en/documents/MDE12/018/2008/en/>

²⁸ Ibid

2009

משמר זכויות האדם: "אריתריאה – שירות לכל החיים".

Human Rights Watch: "Eritrea - Service for Life".²⁹

"משמר זכויות האדם" (HRW) הוא ארגון בין-לאומי עצמאי למחקר. כבר באפריל 2009 פרסם הארגון דוח שעולה ממנו כי מעבר לפטור משירות שיש לנשים בהריון, HRW מכיר בכך שחלק מהמשרתים בשירות הלאומי באריתריאה נמצאים למעשה במעמד של משרתי מילואים וכלל אינם משרתים בפועל. כמו כן, נכון לעת כתיבת הדוח, גם בכל הנוגע לרווקות, נשים משוחררות משירות יותר מאשר בעבר.

מתוך הדוח:

*"At the time of writing, most of the able-bodied adult population is on active, indefinite, compulsory national service or on **reserve duty**. The only exceptions are on health grounds, or, **for women, pregnancy**".³⁰ (...) Refugees told Human Rights Watch that women are conscripted less now than previously".³¹*

2011

נציבות האו"ם לפליטים – הנחיות להערכת צרכי ההגנה הבין-לאומית למבקשי מקלט מאריתריאה.

UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers From Eritrea.³²

²⁹ Human Rights Watch (April 2009). *Eritrea - Service for Life*. Available at: https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/eritrea0409webwcover_0.pdf

³⁰ Ibid, p.44

³¹ Ibid, p.46

³² UNHCR (2011). *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Eritrea*. Available at: <http://www.refworld.org/docid/4d4fe0ec2.html>

בנהלים של נציבות האו"ם לפליטים, (אשר לא עודכנו מאז שנת 2011), נכתב, בדומה לשאר המקורות, כי נשים מוסלמיות, נשואות ואימהות פטורות משירות.

מתוך הדוח:

"Although the Proclamation on National Service makes no reference to gender-based exemptions, some official Eritrean Government sources indicate that women in the military who marry are discharged.

Other categories reportedly exempt from national service include Muslim women, nursing mothers, married women and women with children. *Instances of round-ups for the purpose of conscription of women, including Muslim women and mothers, have nevertheless been recorded".³³*

2012

דוח של ד"ר דויד בוזיני בעבור משרד ההגירה, המקלט וחטיבת החזרה של שווייץ: "שירות לאומי ומבנה המדינה באריתריאה".

Federal Office for Migration FOM Asylum and Return Division - Presentation by Dr. David Bozzini: "National Service and State Structures in Eritrea".³⁴

דוח זה כולל דיווח של האנתרופולוג ד"ר דויד בוזיני בפני משרד ההגירה של שווייץ ב-2012. ד"ר בוזיני תומך לרוב בעמדתם של ארגוני סיוע למהגרים בשאלה של זכויות אדם באריתריאה. בדוח ד"ר בוזיני כותב כי במחנות "SAWA", מחנות אימון והכשרה של חיילים צעירים, מספרם של

³³ Ibid, p.10

³⁴ Dr. David Bozzini for Federal Office for Migration FOM (June 2012). *National Service and State Structures in Eritrea*. Available at: <https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftslaender/afrika/eri/ERI-agreed-minutes-bozzini-e.pdf>

הגברים עולה על זה של הנשים פי 3, שכן נשים רבות לא מתגייסות: נשים נשואות, בהריון, או כאלה שעזבו את בית הספר בכיתה י' או י"א כדי להימנע מגיוס. בדומה לשאר המקורות – גם ד"ר בחיני מצביע על כך שבגיל 27 כל הנשים משוחררות משירות באופן רשמי, גם אלה שלא גויסו מעולם. הוא מוסיף כי נשים זוכות לחופש תנועה רב יותר בתוך אריתריאה והן משתלבות בשוק העסקים. ד"ר בחיני מעלה כי ישנם מקרים שבהם אימהות משרתות בשירות הלאומי, אך מקרים אלא לא מייצגים מדיניות סיסטמית של גיוס או החזרה לשירות של אימהות.

מתוך הדוח:

"According to many informants who have been to Sawa military camp, men outnumber women by three.⁴⁴ This shows that many women are objecting National conscription and are therefore living in a clandestine situation or have been effectively demobilized. There are several tactics to avoid recruitment. Young women often leave school in the 10th or 11th grade to avoid being called to the 12th school year in Sawa. They're afraid of going to Sawa, because of the high risk of being raped – not only by military superiors, but also by colleagues of the same age.

Women who left school and avoided the National Service are often in clandestine situation. There are two main strategies for these objectors: Either they stay at home and work as housekeepers in their own families, or they search employment in commerce (shops, bars, cafes). There is a certain degree of tolerance towards female objectors; they're usually left in peace by the police. After the age of 27 years, women in clandestine situations can regularize their status, i.e. they're demobilized without ever having joined the National Service. This possibility was introduced around 2005. Women are able to travel more freely than men in Eritrea. They can often set up small businesses or even be active in the black-market trade of items coming from Sudan to the western lowlands. However, it happens sometimes that

they're recruited after a round-up. In some cases, people claimed that certain round ups were targeting young women. They believe that this happens when leaders of military units require new domestic workers.

Another way to avoid conscription is marriage or pregnancy. Many marriages are arranged for this goal. Especially in Sawa, women often get pregnant in order to be demobilized. In both cases, such demobilizations, are fragile: Women aren't promptly issued a demobilization paper, which makes them vulnerable during police controls. Mothers usually aren't remobilized, but given the general arbitrariness in Eritrea, such cases can't be categorically excluded. Some women with children were in the National Service. But there's certainly no systematic practice to remobilize mothers.

These strategies have negative consequences for women: many of them do not have a school leaving diploma (which is obtained after the 12th year in Sawa). They have no access to further education, so many have to work as domestic workers or in small businesses as sellers or waitresses.

Many Rashaida, Afar and most Saho women aren't recruited due to resistance in these ethnic groups. Jeberti (muslim Tigrinya) women are nevertheless recruited in Asmara".³⁵

---

³⁵ Idib, p.8-9

2015

משרד מועצת זכויות האדם של האו"ם – דוח מפורט על ממצאי ועדת
חקירה בנושא זכויות אדם באריתריאה.

**UN Human Rights Council- Report of the detailed findings of the
Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea.³⁶**

דוח זה הינו מסמך ארוך ומפורט מ-2015 המבקר בחריפות את מצב זכויות האדם באריתריאה. בנוגע לנשים בשרות צבאי ולאומי, אפילו דוח זה מעלה כי נשים נשואות ואימהות חד הוריות רבות למעשה אינן משרתות.

מתוך הדוח:

*"Although the 1995 National Service Proclamation removed these exemptions de jure for married women and mothers, **many married women and single mothers continue to be de facto exempted**, at the discretion of recruiting officers".³⁷*

³⁶ United Nations Human Rights Council (June 2015). *Report of the detailed findings of the Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea*. Available at: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColEritrea/A_HRC_29_CRP-1.pdf

³⁷ Ibid, p. 346

סיכום

בדוח זה הובאו מבחר קטעים מתוך דוחות שנכתבו על ידי ממשלות וארגונים לא ממשלתיים בנוגע למצבן של נשים בשירות הלאומי באריתריאה. מהציטוטים שהבאנו לעיל עולה תמונה ברורה: על פי כל המקורות המצויים בידינו, נשים נשואות וְאו עם ילדים משוחררות בפועל משירות לאומי או צבאי באריתריאה, ולרובן המכריע אין כל עילת מקלט על בסיס חובת גיוס. הדבר נכון אפילו לגבי נשים שערקו והוחזרו לאריתריאה בכפייה, לא כל שכן כאשר מדובר בחזרה עצמאית למדינה. על פי חלק גדול מהמקורות, נשים מוסלמיות פטורות משירות וגיל השחרור הרשמי לנשים משירות נע בין 25 ל-30, גם לרווקות. לפיכך, מספר הנשים המשרתות בפועל בזמן נתון הוא ככל הנראה נמוך.

הנשים האריתראיות בישראל הן קבוצת אוכלוסייה גדולה ששוהה במדינה ללא הצדקה חוקית וללא עילת מקלט. למרות שאין אף לא מקור אחד שטוען שנשים נשואות או אימהות חשופות לרדיפה סיסטמטית, דווקא הנשים האריתראיות בישראל נהנות מפטורים גורפים כמעט בכל חוק והסדר שנועד לעודד את עזיבתם של המסתננים את ישראל. בכך מדינת ישראל לא מותירה בידיה, למעשה, שום כלי אפקטיבי שיש בכוחו להביא ליציאת קבוצת אוכלוסייה זו מישראל ומעודדת אותן להשתקע בישראל.